

Pesäpuu ry

LASTENSUOJELUN
KEHITTÄMISYHTEISÖ

Nuorten osallisuutta ja kokemusasiantuntijuutta tulevilla hyvinvointialueilla rakenteina, käytäntöinä ja resurssina

Milja Kaijanen / Pesäpuu ry

UP2US-hankkeen loppuraportti

- Katsaus nuorten kokemusasiantuntijuuden historiaan
- Kuvaus toimintaa tukevista tekijöistä
- 15 konkreettista toimintamallia
- Visio lastensuojelun kokemusasiantuntijuuden tulevaisuudesta
- Nuorten ja yhteistyökumppaneiden kirjoituksia

[Raportti Pesäpuun materiaalipankissa](#)

Yleistä nuorten kokemusasiantuntijuudesta lastensuojelussa

- Nuorella kokemusasiantuntijalla tarkoitetaan noin 13–29-vuotiasta nuorta / nuorta aikuista
 - jolla on kokemusta lastensuojelusta
 - joka omasta tahdostaan osallistuu lastensuojelun kehittämiseen
- Osallistuminen voi olla kertaluonteista tai jatkuvaa – matalan kynnyksen osallistumista, aktiivista toimintaa tai vaativia tehtäviä
- Osallistuminen voi synnyttää kokemuksia sosiaalisesta ja poliittisesta osallisuudesta
 - Sosiaalinen osallisuus on yhteisön jäsenyyttä, siinä toimimista ja kokemusta yhteisöön kuulumisesta
 - Poliittinen osallisuus on vaikuttamista esimerkiksi omaan arkeen, yhteisöön, palveluihin, yhteiskuntaan

Mitä kokemusasiantuntijatoiminta *ei* ole

- Kaiken vallan siirtämistä nuorille
 - Se on yhteistoimintaa ammattilaisten ja nuorten välillä niin, että nuoret pääsevät osaksi kehittämis- ja vaikuttamistyötä siinä määrin kuin se mahdollista.
- Sen uskomista, että kaikki oleellinen tieto on nimenomaan nuorilla heidän kokemuksiensa takia
 - Ammatillinen ja tutkittu tieto nuorten elämästä sekä palvelujärjestelmästä ovat tärkeitä. Yhdistämällä erilaista tietoa pystytään tekemään parhaita mahdollisia asioita.
- Sallia nuorten tehdä asioita, jotka aiheuttavat turvattomia tilanteita tai rikkovat heidän oikeuksiaan
 - Nuorten mukaan ottamisen tulee aina olla ensisijaisesti heidän omaa hyvinvointiaan, turvallisuuttaan ja mielekästä osallistumista tukevaa.

Kokemusasiantuntijatoimintaa tukevat tekijät 1/2

- Organisaation sitoutuminen
 - Organisaatio on motivoitunut ja sitoutunut toimintaan
 - Läpileikkaava eri johtotasojen tuki toiminnalle
 - Toiminta on kytkeytyy vahvasti osaksi organisaation muuta tekemistä
- Koulutus ja osaamisen vahvistaminen
 - Nuorten kanssa toimivat ammattilaiset ovat perehtyneitä kokemusasiantuntijuuteen lastensuojelussa, saavat riittävästi ja suunnitelmallisesti koulutusta siihen
 - Koulutus- ja osaamistarpeita kartoitetaan ja niihin vastataan

Kokemusasiantuntijatoimintaa tukevat tekijät 2/2

- Resurssit
 - Toiminnalle on määritelty riittävät taloudelliset, ajalliset sekä henkilöstöresurssit, jotka näkyvät myös esimerkiksi organisaation toimintasuunnitelmassa
- Seuranta ja arviointi
 - Kaikki toiminnasta päättävät tahot seuraavat ja arvioivat toimintaa säännöllisesti yhdessä siitä vastaavien työntekijöiden ja nuorten kanssa
 - Seuranta- ja arviointitietoa hyödynnetään toiminnan edelleen kehittämiseksi

Miksi osallisuus ja kokemusasiantuntijuus ovat tärkeitä?

- Nuorten osallisuus on ihmis- ja perusoikeus
- Osallisuuden kokemuksella on merkittäviä hyvinvointivaikutuksia
- Kokemusasiantuntijatoiminta on itsessään vaikuttava tuen muoto ja siihen panostamalla vähennetään inhimillistä kärsimystä ja taloudellisia kustannuksia
 - Vähenevinä ostopalveluina
 - Työntekijäresurssien säästymisenä
 - Vahvistamalla nuorten koulutus- ja työllisyyspolkuja
 - Vähentämällä nuorten syrjään jäämistä
 - Vähentämällä (ylisukupolvisia) lastensuojelutarpeita
 - Lisäämällä työntekijöiden osaamista
 - Lisäämällä palvelujen vaikuttavuutta jne.

Huomioita tulevia hyvinvointialueita ajatellen

- Toiminnan merkityksellisyys eri osapuolille
- Rakenteiden luominen ja resurssien kohdentaminen kokemusasiantuntijatoimintaan tärkeitä, jotta päästään osaksi hyötyjä
- Yhdenvertaisten osallistumismahdollisuuksien varmistaminen (myös pienempien lasten ja esimerkiksi sisarusten osalta)
- Toiminta on muokattavissa suhteellisen helposti erilaisiin tarpeisiin
- Kehittämistyö on tärkeää jatkossakin

LASTENSUOJELUN
KEHITTÄMISYHTEISÖ

